

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: http:// www.amcu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

06.03.2020 № 800-29/01-3323 На № _____ від _____

Комітет Верховної Ради
України з питань енергетики
та житлово-комунальних послуг

Щодо проекту Закону № 3021

Відповідно до частини третьої статті 20¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) опрацював проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» щодо врегулювання порядку здійснення розрахунків за спожитий природний газ» від 06.02.2020 (реєстраційний № 3021), внесений народним депутатом Дубінським О. А., та іншими (далі – проект Закону) та в межах повноважень, повідомляє.

Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Відповідно до Закону ринок природного газу охоплює сукупність правовідносин, що виникають у процесі купівлі-продажу, постачання природного газу, а також надання послуг з його транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору).

184570 Постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених законодавством України.

Відповідно до статті 13 Закону споживач має право на вільний вибір постачальника та безоплатну зміну постачальника.

Згідно зі статтею 11 Закону, з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

Відповідно до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867 (далі – Положення), на НАК «Нафтогаз України» покладено, зокрема, такі спеціальні обов'язки:

- продавати природний газ постачальникам природного газу для потреб побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та державного підприємства України «Міжнародний дитячий центр «Артек» на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням;

- постачати природний газ побутовим споживачам, релігійним організаціям (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та державному підприємству України «Міжнародний дитячий центр «Артек», постачання яким у відповідному періоді (місяці постачання) не здійснює інший постачальник (у тому числі інший постачальник із спеціальними обов'язками відповідно до цього Положення), на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням.

Також Положенням покладено на постачальників природного газу, які придбали природний газ у НАК «Нафтогаз України» відповідно до цього Положення, спеціальні обов'язки постачати такий природний газ побутовим споживачам, релігійним організаціям (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та державному підприємству України «Міжнародний дитячий центр «Артек» і звітувати про його використання на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням.

При цьому, відповідно до Положення постачальники зі спецобов'язками здійснюють діяльність з постачання природного газу побутовим споживачам в межах провадження діяльності з розподілу природного газу на території відповідних суб'єктів господарювання.

У той же час, Положення не позбавляє побутових споживачів, релігійні організації та виробників теплової енергії права обирати постачальника природного газу, у тому числі з-поміж постачальників, які не мають статусу постачальника зі спецобов'язками відповідно до Положення та придбавати природний газ за цінами, що вільно встановлюються сторонами договору постачання природного газу згідно із Законом.

Відтак, на ринку постачання природного газу постачальники природного газу, які не мають статусу постачальників за спецобов'язками відповідно до Положення, виступають конкурентами Постачальників зі спецобов'язками.

Відповідно до проекту Закону пропонується внести зміни і доповнення, які визначатимуть, що:

- вартість послуг із **транспортування та розподілу природного газу** входить до складу вартості спожитого природного газу споживачами;
- кошти, що надходять від споживачів за природний газ зараховуються виключно на поточний рахунок із спеціальним режимом використання, відкритий в установах уповноважених банків постачальниками зі спецобов'язками (тобто забороняється транспортування та розподіл в тому числі);

- забороняється зарахування на інші рахунки коштів за спожитий природний газ, в тому числі за транспортування та розподіл такого природного газу, який споживається споживачами.

При цьому, проектом Закону не передбачена можливість відкриття будь-якими іншими постачальниками, які не мають статусу постачальників зі спецобов'язками, рахунку із спеціальним режимом використання в тому числі для зарахування коштів за транспортування та розподіл природного газу, який споживається споживачами також не врегульований алгоритм здійснення розрахунків між постачальниками природного газу, які не мають статусу постачальника зі спецобов'язками з операторами газорозподільчих систем.

За таких умов, запропоновані в проекті Закону зміни можуть призвести до створення перешкод для вступу на ринок суб'єктів господарювання, які мають намір постачати природний газ побутовим споживачам та які не мають статусу постачальники природного газу, на яких покладені спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу. Як наслідок, споживачі природного газу, яким постачається природний газ в рамках виконання спеціальних обов'язків будуть позбавлені можливості вибору будь-якого іншого постачальника природного газу, окрім постачальників зі спецобов'язками, що може призвести до негативних наслідків для конкуренції на ринку природного газу.

Враховуючи викладене, проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» щодо врегулювання порядку здійснення розрахунків за спожитий природний газ» від 06.02.2020 (реєстраційний № 3014), внесений народним депутатом Дубінським О. А., та іншими, потребує доопрацювання.

Голова Комітету

Ю.ТЕРЕНТЬЄВ

Вик. Лук'ященко В.О.
251-62-25*60-06